

PROCJENJIVANJE BILANSNIH POZICIJA

Podgorica, 2020.

Po kojima cijenama se mogu
procjenjivati bilansne pozicije?

Procjenjivanje bilansnih pozicija

Za procjenjivanje bilansnih pozicija može se koristiti neka od sljedećih cijena:

- Nabavna cijena;
- Dnevna cijena;
- Likvidaciona cijena;
- Fer cijena.

a) **Nabavna cijena:**

Ono što je izdato za nabavku realnih dobara, kupovinu HOV ili deviza;

Nabavna cijena = Fakturna cijena + ZTN (transport, osiguranje, carina...);

Ukoliko govorimo o sopstvenoj (internoj) proizvodnji, nabavna cijena je ustvari cijena koštanja (CK)!

b) **Dnevna cijena:**

- Vladajuća tržišna cijena na dan bilansiranja (imovinsko shvatanje bilansa stanja);
- Vladajuća nabavna cijena na dan ponovne nabavke;
- Vladajuća tržišna cijena na dan prodaje.

c) **Likvidaciona cijena:**

- ❑ Tržišna cijena imovinskih djelova, odnosno čitavog preduzeća koje se likvidira.
- ❑ Ako preduzeće nema tržišnu perspektivu: uzima se pojedinačna likvidaciona cijena za svaki imovinski dio (zajedno čine likvidacionu masu iz koje se izmiruju obaveze);
- ❑ Ako preduzeće ima tržišnu perspektivu: javno se prodaje cjelokupno preduzeće, pa se utvrđuje likvidaciona vrijednost cijelog preduzeća.

d) **Fer vrijednost:**

Iznos novca za koji bi se neki resurs razmjenio između dobro informisanih strana koje su voljne da izvrše razmjenu.

- ❖ Neuplaćeni upisani kapital – nominalna vrijednost
- ❖ Nematerijalna ulaganja (MRS 38)– nabavna vrijednost ili fer vrijednost
- ❖ Nekretnine, oprema, postrojenja (MRS 16)
 - ✓ Početno priznavanje: Nabavna vrijednost
 - ✓ Nakon početnog priznavanja: sadašnja vrijednost ili fer vrijednost

- ❖ Investicione nekretnine (MRS 40)
 - ✓ Zemljište i zgrade koje se drže u investicione svrhe (ubiranje prinosa od zakupa, prodaja po višoj cijeni i sl.).
 - ✓ Početno priznavanje: nabavna vrijednost;
 - ✓ Nakon početnog priznavanja: fer vrijednost

- ❖ Biološka sredstva (MRS 41) – fer vrijednost
 - ✓ Šume
 - ✓ Stada
 - ✓ Višegodišnji zasadi

Amortizacije osnovnih sredstava

- Šta je amortizacija?
- Metode za obračun amortizacije?

- Amortizacija je trošak osnovnih sredstava.

- Metodi:
 - VREMENSKE METODE
 - a) Degresivni metod(dvostruki-opadajući saldo; aritmetička i geometrijska degresija);
 - b) Proporcionalni(linearna);
 - c) Progresivni;

 - FUNKCIONALNA METODA

- 1. Metoda dvostrukog opadajućeg salda

Osnovica: $SV = NV - OV$

Stopa: $[(100/Vt) \times 2]\%$

- 2. Linearna metoda

Osnovica: nabavna vrijednost – rezidualna vrijednost;

Stopa: $100/Vt\%$

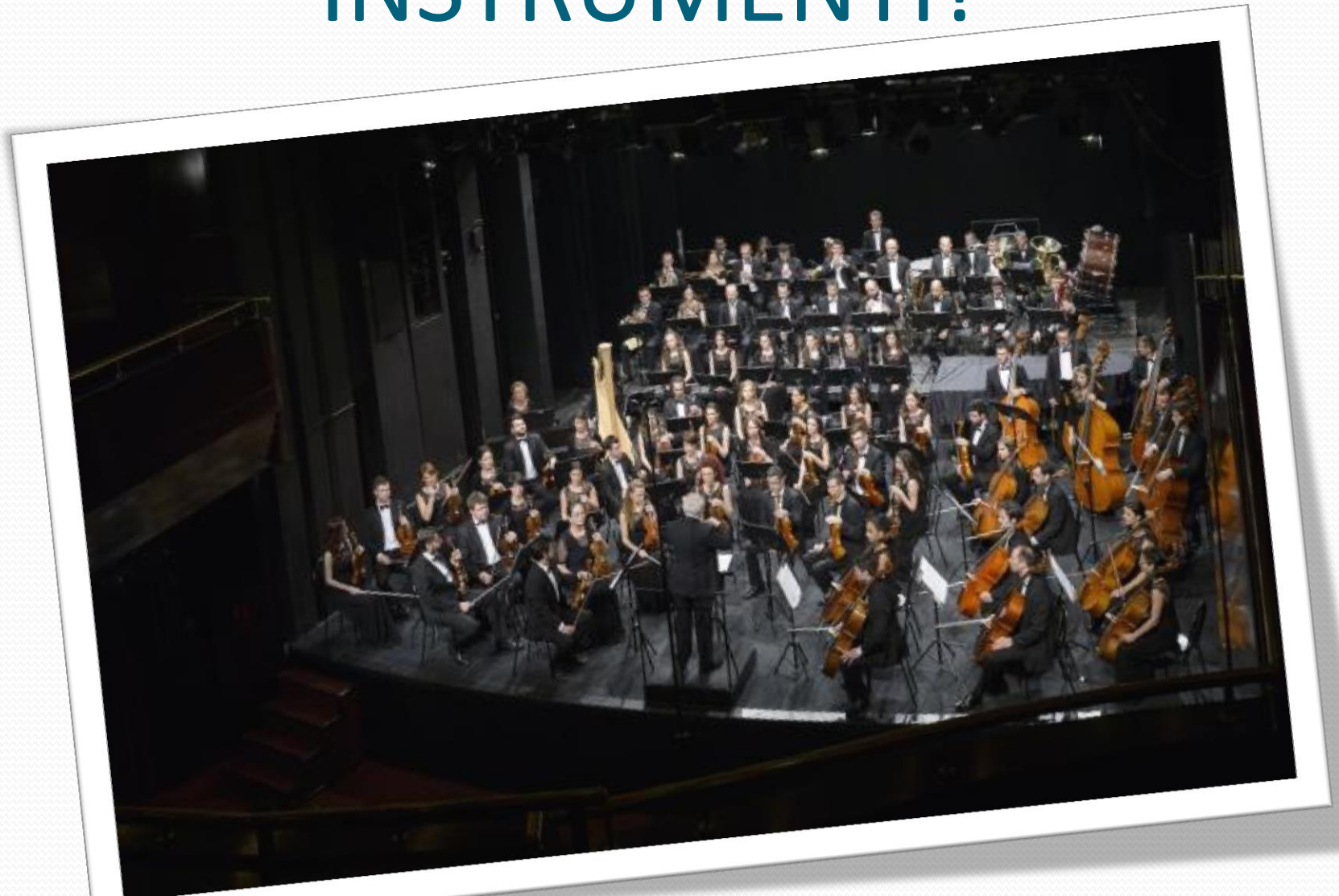
- 3. Funkcionalna metoda:

Osnovica: nabavna vrijednost – rezidualna vrijednost;

Trošak po jedinici učinka: Osnovica / Procjenjeni učinak;

Amortizacija = ostvareni učinak x trošak po učinku

INSTRUMENTI?

Instrumenti analize

- Instrumenti kvantitativne analize su odnosi veličina.
- U odnos možemo staviti dvije veličine istih karakteristika (u različitim vremenskim momentima), kada mjerimo **dinamiku**, odnosno dvije veličine različitih karakteristika, koje su međusobno povezane, kada mjerimo **stepen uslovljenosti**.

Instrumenti:

a)Razmjera;

b)Koeficijent;

c)Indeks;

d)Procenat

- a) **Razmjera:** -Do razmjere se dolazi ako se dvije ili više veličina koje su izražene apsolutnim brojem krata istim brojevima sve do one mjere kada više nema mogućnosti da se vrši dalje skraćivanje istim brojem.

Primjer: Imovina preduzeća je 100, sopstveni kapital je 75, a obaveze su 25.

Odnos imovine i sopstvenog kapitala je 4:3. Odnos imovine i obaveza je 4:1. Odnos sopstvenog kapitala i obaveza je 3:1.

- b) **Koeficijent:** - Jedna veličina se podjeli drugom veličinom (različite veličine, međusobno uslovljene).

Primjer: Prodajna cijena je 200, a CK je 100. Koeficijent ekonomičnosti je: $200:100 = 2$.

c) **Indeks:** - Odnos dvije veličine koji pokazuje njihovu relativnu promjenu u određenom periodu. Može biti bazni ili lančani. Kod **baznog indeksa** u imeniocu je uvijek ista (bazna) veličina, a kod **lančanog indeksa** prethodna veličina.

Indeks = $T1/T_0$ (bazni)

Indeks = T_i/T_{i-1} (lančani)

Primjer: Cijena u 2011. godini je 230 eura, a u 2010. godini je bila 200 eura. Utvrditi indeks promjene.

Indeks = $230/200 = 1.15$

Ukoliko je vrijednost veća od 1 došlo je do povećanja, a ukoliko je manja od 1 do smanjenja veličine.

d) **Procenti:**

Relativna promjena:

Nova vr. – Stara vr / Stara vr. X 100

$$230 - 200 / 200 \times 100 = 15\%$$

Izvršenje plana:

Ostvareno/ Planirano x 100

Planirano 200, ostvareno 180 komada proizvoda:

$$180 / 200 \times 100 = 90\%$$

Struktura u cjelini:

Vrijednost dijela / vrijednost cjeline x 100

Imovina preduzeća je 300, a zalihe su 80.

$$\text{Učešće zaliha je: } 80 / 300 = 27\%$$

ANALIZA FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

- Analiza finansijskih izvještaja je analiza rezultata upotrebe resursa uz prisustvo različitih kvalitativnih faktora koji dolaze iz preduzeća ili njegove uže, tj. šire okoline.

Financial Analysis

Analiza finansijskih izvještaja

- Može se koristiti za:

- a) Izradu biznis planova;

- b) Srednjoročno i kratkoročno planiranje;

- c) Investiciono planiranje;

- d) Analizu mogućnosti spajanja ili pripajanja preduzeća;

- e) Analizu podjele preduzeća;

- f) Analizu mogućnosti izlaska iz zone gubitka;

- g) Analizu boniteta preduzeća;

- h) Analizu finansijskog položaja

RAZLIKUJEMO:

- VERTIKALNU ANALIZU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
- HORIZONTALNU ANALIZU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

- **Vertikalna analiza** finansijskih izvještaja je analiza strukture (učešće nekog elementa u cjelini, izraženo procentualno).
 - ✓ Mjeri se procentima.

- **Horizontalna struktura** finansijskih izvještaja je struktura dinamike (promjene određene pozicije u odnosu na prethodni period).
 - ✓ Mjeri se indeksima.

Analiza finansijskih izvještaja (bilansa stanja i bilansa uspjeha) podrazumijeva:

- ANALIZU IMOVINSKOG POLOŽAJA PREDUZEĆA
- ANALIZU FINANSIJSKOG POLOŽAJA PREDUZEĆA
- ANALIZU PRINOSNOG POLOŽAJA PREDUZEĆA

HVALA NA PAŽNJI!

milica.v@ucg.ac.me